

Trouw

April 5, 1996

Preventie van jeugdcriminaliteit moet op veel jongere leeftijd geschieden

LENGTH: 718 words

Van een onzer verslaggevers ROTTERDAM - Bijna een op de tien scholieren in de hoogste groep van het Rotterdamse basisonderwijs begaat regelmatig strafbare feiten. Er moet daarom in de toekomst al veel eerder begonnen worden met de preventie van jeugdcriminaliteit.

Dat concluderen B. Rovers en M. Wouters van de Erasmusuniversiteit in een onderzoek dat deze week gepubliceerd werd in het Tijdschrift voor criminologie.

Volgens Rovers en Wouters is een relatief groot deel van de Rotterdamse scholieren al eens door de politie verhoord als verdachte van een delict. Een deel van deze kinderen gaat in de toekomst mogelijk het criminele pad op, aldus de onderzoekers. Criminaliteitspreventie, meestal bedoeld voor middelbare scholieren, komt dan als mosterd na de maaltijd.

In hun artikel 'De nazaten van Pietje Bell' beschrijven B. Rovers en M. Wouters de resultaten van een zogeheten zelfrapportage-onderzoek, dat ze een jaar geleden hielden in groep acht van 153 Rotterdamse basisscholen.

In totaal 3852 kinderen in de leeftijd van 11 tot en met 13 jaar kregen een lijst voorgelegd, waarop ze konden invullen of ze bijvoorbeeld al eens iets gestolen hadden of iemand hadden verwond. Ook werd de scholieren gevraagd naar 'niet strafbaar gestelde vormen van probleemgedrag', zoals alcoholgebruik.

De onderzoekers brachten de antwoorden van de kinderen in verband met hun leeftijd, geslacht, nationaliteit en sociaal-economische situatie. Ook bekeken ze het beeld dat de kinderen hadden van hun gezin, leefomstandigheden en toekomst.

Ongeveer een kwart van de ondervraagde kinderen bekende weleens wat gestolen te hebben in een winkel, thuis of op school. Nog eens een kwart was ooit betrokken bij een vechtpartij of had iemand bedreigd. Bijna twintig procent gaf op de vragenlijst toe op straat wat vernield te hebben en circa tien procent beschadigde naar eigen zeggen weleens een auto.

Volgens de onderzoekers bestaat er een sterk verband tussen jeugdcriminaliteit en andere vormen van probleemgedrag. Zo rapporteren kinderen die zeggen (stie-

kem) alcohol te drinken of te spijbelen, ook meer strafbare delicten.

Uit het zelfrapportage-onderzoek blijkt dat jongens vaker strafbare feiten begaan dan meisjes. Ook stellen Rovers en Wouters vast, dat allochtone, met name Marokkaanse en Kaapverdische, kinderen meer gewelddadig gedrag toegeven dan autochtone kinderen. Bij diefstal en vandalisme zijn de verschillen tussen etnische groeperingen veel kleiner. Zo kwam relatief weinig diefstal voor onder Turkse kinderen die meededen aan het onderzoek.

Dit laatste kan volgens de onderzoekers van de Erasmusuniversiteit komen door de 'invloed van sociale wenselijkheid', de neiging om een antwoord te geven, dat in de eigen omgeving als 'goed' of 'passend' wordt gezien. Ook scholieren uit een hogere sociaal-economische klasse gaven namelijk opvallend weinig delicten op, terwijl uit een deze week gepubliceerd onderzoek van de Groningse criminoloog F. Weerman blijkt, dat een 'goed nest' geen garantie is voor vlekkeloos gedrag.

Rovers en Wouters vergeleken hun bevindingen met twee landelijke onderzoeken uit 1992 en 1994. Hieruit bleek dat de Rotterdamse scholieren veel vaker strafbare feiten pleegden dan de jongeren in de rest van het land.

Volgens B. Rovers is deze conclusie logisch. "Rotterdam is nu eenmaal een grote stad. Kinderen leiden hier een ander leven en komen veel eerder in aanraking met criminaliteit dan leeftijdgenoten in de rest van het land.'

Toch kan het beeld vertekend zijn door de manier waarop het onderzoek werd uitgevoerd. Rovers: "Bij de twee landelijke onderzoeken werden de jongeren thuis ondervraagd. Wij hebben ons onderzoek op school laten doen. In proefwerkopstelling. Maar natuurlijk kun je niet uitsluiten dat kinderen de vragenlijst toch samen hebben ingevuld en, om stoer te doen, meer delicten hebben opgegeven dan waar is.'

Ook waren de deelnemers aan de landelijke onderzoeken over het algemeen wat ouder. Hierdoor kunnen dezelfde vragen heel verschillend geïnterpreteerd zijn. "Zo associëren middelbare scholieren 'diefstal op school' met stereo's en dure kleding, terwijl een kind van 12 dan aan een gummetje of een pen denkt. Die worden nu eenmaal vaker gestolen dan videorecorders.'

Criminaliteit ; Recht

LOAD-DATE: May 9, 2003

LANGUAGE: DUTCH

